

Monostori pletykaúzó hírmondó

2014. szeptember-október-november-december

KARÁCSONYI MEGHÍVÓ

Monostorpályi Község Önkormányzata szeretettel meghívja Önt, és szeretteit
2014. december 21-én, vasárnap, délután 16 órától
a Művelődési Házban tartandó karácsonyi ünnepségre!

Ünnepi műsort adnak a nagycsoportos óvodások
és az általános iskola 3. osztályos tanulói.

Az ünnepség után szeretettel várunk mindenkit forralt borral,
meleg teával és ünnepi kaláccsal a Tubus téren,
közös karácsonyfa díszítésre, közös éneklésre.

MONOSTORPÁLYI KÖZSÉG POLGÁRMESTERE

4275 Monostorpályi, Bajcsy Zs. utca 1.

Telefon: (52) 393-014 Fax: (52) 599-200 • E-mail: polgarmester@monostorpalyi.hu

Tisztelt Olvasók!

Kedves Monostorpályiak!

Nagy tisztelettel köszöntöm Önöket!

Túl vagyunk egy, választások szempontjából, hosszú éven, hiszen tavasszal Parlamenti, Európai Unió, majd most ősszel helyi önkormányzati választás volt!

Itt szeretném megköszönni, azt a bizalmat, amivel újabb 5 esztendőre Monostorpályi polgármesterévé választottak, ezzel elismerve az elmúlt 4 év munkáját, erőfeszítéseit, amit a kollégákkal közösen községünkért, és az itt élőkért tettünk! Ezt az utat szeretnénk tovább folytatni, elsősorban munkahelyek teremtésével, intézményeink, épületeink felújításával, községünk további fejlesztésével! Ehhez kérem az Önök segítségét, támogatását, mert csak együtt, közösen tudunk szép eredményeket elérni!

Azt mindannyian tapasztalhatták, hogy végre elkezdődött a csatorna építése, mely kisebb-nagyobb kellemetlenséggel, közlekedési nehézséggel jár, de azt érzékelhettük eddig, hogy a kivitelezők igyekeznek ezt a lehető legminimálisabbra szorítani!

Lassan a végéhez közelednek a munkálatok a buszvárós pályázatban is, az épületek elkészültek, melyek igazán szépek, mutatósak és egyediek lettek, hiszen a másik 12, pályázatban lévő település egyike sem választotta ezt a falazott megoldást.

Elkészül rövidesen a Művelődési Ház felújítása is, mely igazán méltó helye lesz a kultúrának, a rendezvényeknek, előadásoknak! Remélem, sikerül sok, szép tartalommal megtöltenünk együtt, közösen!

Ezzel kapcsolatban egy szomorú és ugyanakkor felháborító dologról is írnom kell. Sajnos van községünkben olyan személy, vagy személyek, aki nem nézi jó szemmel fejlődésünket, munkánkat! Folyamatos feljelentgetéssel próbálja a hivatal dolgozóit, az Önkormányzatot, Civil szervezeteinket, és másokat is megfélemlíteni, a munkájában, munkájukban ezáltal gátolni! Természetesen, ha tudjuk, hogy ki volt a feljelentő, minden jogi lépést meg fogunk tenni annak érdekében, hogy törvényesen fel tudjunk lépni az ilyen rágalmozóval szemben!

A Koló iskola felújítása is lassan a végéhez ér, ahol a Monostori Káposzta Szociális Szövetkezet fog dolgozni, remélhetőleg minél több monostori munkavállalóval!

Elkezdődtek a munkálatok, az orvosi rendelő felújításával, átalakításával kapcsolatban is, mely együtt járt az épületben levő szolgáltatók ideiglenes helyre való költözésével! A házi orvosi rendelő a Családsegítő épületében kapott helyet, a Családsegítő dolgozó a Polgárőr iroda épületébe költöztek, a védőnő a Könyvtár épületében van, a Gyógyszertár az iskolában a régi igazgatói irodába lett átköltöztetve!

Kérem, a tisztelt lakosságot, hogy továbbra is türelemmel, megértéssel viseljük a fent említett kényelmetlenségek miatt, arra gondolva, hogy nem hiába valók ezek az áldozatok, hiszen, ha elkészülnek a munkálatok, mindenkinek egyszerűbb, kényelmesebb, könnyebb lesz az élete! Éljenek az időpontkérés lehetőségével az orvosi rendelőben, hogy minél rövidebb időt és minél kevesebben várokozzanak egyszerre!

Megkezdődött a szociális tűzifára jogosultak számára a fa kihordása, mely némi segítséget jelenthet a téli hideg átvészelésében. Összesen 435 igénylés érkezett, melyből 360-at tudunk a rendelkezésre álló fa mennyiségből kielégíteni! Sajnos a többieket el kell utasítani, mert nincs lehetőségünk több tűzifa igénylésre.

Néhány gondolat a szemétszállítással kapcsolatban:

- Azt tapasztaljuk, hogy a lakosaink nagy többsége megértette, miért jó ez a fajta szemétszállítás, amit és ahogyan végzünk. Nekik köszönöm, hogy ezt az új rendszert megértve, használják és másoknak is próbálják elmagyarázni, hogy mennyivel olcsóbb így, mint a régi AKSD-s időkben.
- Sajnos azonban vannak néhányan, akik még mindig próbálnak ebből az árból is ügyeskedve még spórolni, ezért a következőket szeretném kérni:
  1. a kommunális zsákba maximum 15-20 kg szemetet tegyünk, ne akarjuk többel terhelni, mert ha elszakad, nem fogjuk tudni elvinni, ott marad az utcán a tulajdonos portája előtt.
  2. A szelektív zsákba ne tegyen senki sem NEM odavaló szemetet, mert nem fogják tőle elvinni, magyarul kommunális hulladékot, csak a fekete zsákba szabad tenni.
  3. A műanyag szelektív zsákba csak a PET palackokat, lehetőleg laposra taposva, tegyük bele, mert csak így veszik át tőlünk is. Más egyéb műanyag hulladékot ne tegyünk ebbe a zsákba, azokat a fekete zsákba kell tenni!

4. A szelektív szigetek műanyagos konténerénél ugyan ez a helyzet, csak a PET palackokat tegyük bele, mást ne! Sajnos még mindig van, aki ezeket a konténereket kommunális hulladék gyűjtőnek használja, ezzel tönkretéve a benne levő újrahasznosítható hulladékot. Emiatt lett visszavéve, valamint lelakatozva jó néhány szelektív gyűjtő konténer! Kérem azokat, akik így csinálják, ne tegyék tönkre azt a lehetőséget, amivel olcsóbbá tudtuk tenni mindenkinek a szemétszállítást, mert minden tettnek, cselekedetnek nagyon nagy jelentősége van a jövőre nézve!
- A Monostorpályi M.F.Ü. Nonprofit Kft. mely az Önkormányzat 100%-os tulajdonában van, megkapta a Közszolgáltatási és a Szállítási engedélyt, és az úgynevezett OHÜ minősítést is, melynek a jogerőssé válására várunk, ezt követően teljes lesz az engedélyek köre. Örömmel mondhatom, hogy a környező Önkormányzatok élénken érdeklődnek a szemét szállítás általunk történő megoldása iránt, hiszen közel s távol az AKSD jogutódja a DHK Kft-n kívül, csak Monostorpályi rendelkezik ilyen engedélyekkel!!!

Néhány mondat az ingyenes gyerekétkeztetéssel kapcsolatban. Hónapok óta egyedül álló módon sok más, nálunk nagyobb településhez képest is, ingyenessé tette a Képviselő Testület az óvodai és az iskolai gyerekek számára az étkezést! Akkor is és most is azzal a kéréssel fordulok a tisztelt szülőkhöz, pedagógusokhoz, mindenkire, akinek csak egy picike köze is van a gyerekétkeztetéshez, hogy az étkeztetésvezető felé időben, és pontosan jelezzék a létszámokat, és ha valamelyik gyerek beteg lesz, akkor azt a szülő is azonnal jelezze! Fontos, mert az ingyenes étkezést csak így közösen, együtt működve, óvoda – iskola – szülő – konyha – önkormányzat tudjuk tovább vinni!

Az étkeztetésvezető elérhetőségei:

E-mail: etkezesvezeto@monostorpalyi.hu,
Telefonszám: 52/393-197

Miután a 2014 évben ez az utolsó megjelenése az újságunknak, ezért most itt is kívánok kedves mindnyájuknak áldott, békés karácsonyt, eredményes, és sikeres újesztendőt!

Tisztelettel:

Szabó József
polgármester

KÉPVISELŐINK VÁLASZOLNAK

A megválasztott képviselőknek ez úton szeretnék gratulálni! Minden képviselőtől az alábbi kérdésekre kértünk választ:

1. **Milyen kezdeményezésekkel kívánja elérni, hogy a lakosok magukénak érezzék a település fejlődését?**
2. **Képviselőként és magánemberként mit tett eddig és mit szeretne ezután tenni a falu közösségi életének fejlődése érdekében?**

Mindenek előtt szeretném megköszönni a község lakosainak a bizalmat, melyet irányomban mutattak és mutatnak.

A kérdésre válaszolva:

Úgy gondolom, hogy legelőször a települést kell mindenkinek sajátjának éreznie és ezután már természetessé válik, hogy a fejlődését sem szeretnék megakadályozni- SÓT. Mivel én a férjem révén kerültem a falu közösségébe, ezért tudom, hogy nem könnyű beilleszkedni egy olyan embernek aki „külvülről„ jött. Én nagyon akartam, hogy elfogadjanak és megszeressenek. Ezért nyitott szívvel fordultam a mindennapok felé, és mivel a munkahelyem is olyan, igyekeztem az emberek segítségére lenni. Sokszor

elég egy jó szó vagy egy mosoly. Képviselőként teljesen új területre léptem. Az elnevezés sem véletlen-képviselő, vagyis a lakosokat képviseljük. Ez azonban csak akkor valósulhat meg, ha az emberek is nyitott szívvel – őszintén elmondják, hogy min szeretnének változtatni, milyen napi problémákkal néznek szembe. Ezek felvetéséből állhatnak össze azok a kezdeményezések melyekkel a lakók is érezni fogják, hogy részesei egy közösségnek, odafigyelnek rájuk.

Magánemberként a falu rendezvényein családommal igyekeztem részt venni. Ami nem tűnik túl soknak, de úgy gondolom, hogy a jelenlét ezekben az esetekben fontos, hiszen ezzel is megköszönöm mindazoknak a szervezőknek a munkáját, akik rengeteget dolgoztak azért, hogy családommal jól érezzem magam a lakóhelyemen és én is tagjává válljak egy közösségnek. Továbbra is szívvel-lélekkel kiállok a község fejlődésének menetében. Képviselőként természetesen a községben folyó illetve ezután megvalósuló projekteknél kívánom a rám kirótt feladatokat maradéktalanul ellátni, de elsődlegesen a lakók észrevételeit, problémáit szem előtt tartva igyekszem ezek megoldását elősegíteni.

Futó Ferencné

Mindenek előtt, ezúton is szeretném megköszönni minden választónak, hogy október 12-én kitüntettek bizalmukkal!

Az elért eredmény igazán megtisztelő, és felelősségtudatos munkára hatalmaz fel. Ennek a munkának fontos eleme az, hogy minél több, sőt idővel lehetőleg minden helyi lakos érezze sajátjának a településen megvalósuló fejlesztéseket. Azok a fejlesztések, amelyek településünk szinte minden részén megvalósultak, vagy ezután fognak elkészülni, azok mind Önöket, lakosokat szolgálja egy szebb, jobb, komfortosabb környezetért és egy minél inkább élhetőbb és otthonosabb településért. Fontos lenne minél több munkalehetőséget teremteni helyben, versenyképes bérezéssel, ami szintén az itt élő és dolgozó családoknak biztosítaná a megélhetést és ezáltal a biztonságos otthont is. Személy szerint én mindenféleképpen fejlődés és fejlesztéspárti vagyok, hiszen itt élek én is, és családom is. Vannak községünkben számomra érthetetlenül, olyan emberek is, akik a település fejlesztésében-fejlődésében is csak támadási felületet keresnek, vagy éppen mondvacsinált indokokkal rosszállásuknak adnak hangot a faluban, ezzel pletykát indít vagy zűrzavart kelt a hiszékenyebb lakosok körében. Ezért fontos az, hogy mindenki higgadtan gondolja át magában azt, hogy minden építés-szépítés ami községünkben történik az mindig itt fog már maradni nekünk monostori embereknek, Monostorpályiban.

Mint ahogy eddig is, ezután is csak támogatni tudok minden olyan kezdeményezést, ami a település közösségi életét szolgálja.

Helyi vállalkozóként és magánemberként is már 2003 óta rendszeres aktív támogatója vagyok a helyi rendezvényeknek. Támogattam már büfével vagy büféfelajánlással, tombola felajánlással és tombolavásárlással, de akár készpénzzel vagy pártolójegyek megvásárlásával is, sőt némi szervezési segédletet is végeztem már. Családos apaként mondhatom, hogy a rendezvények nagy részét gyermekeim és feleségem is látogatja, amiket a gyermekek nagyon élveznek, mint ahogy azt minden más ott lévő gyermek is teszi. Családunk kedvencei között vannak az Együtt Monostorpályi Jövőjéért Közhasznú Egyesület rendezvényei, ami mindig kiváló szórakozást és kikapcsolódást biztosít a műsoruk megtekintésére látogatóknak. Ezúton is köszönet nekik érte!

Mind ezen felül azt is el kell mondanom, hogy legyenek bármilyen jók és szórakoztatók is, vagy akár még hasznosak is ezek a rendezvények én több esetben is sajnálkozva vettem tudomásul, hogy bizony nem jön-

nek olyan sokan el egy-egy ilyen programra. Most itt is és máskor is arra buzdítanám a kedves lakosokat, hogy bátran látogassanak el ezekre a rendezvényekre, mert jók, és mert ennyi kikapcsolódás minden kicsinek és nagynak kijár. Remélem, hogy ez a szépen felújított művelődési ház még több és még választékosabb programokat és jó szórakozást tud biztosítani a falu lakosságának. Én ezekben mindenkor partner leszek, és ott leszek! Jöjjenek el és tegyenek önök is, a falu közösségi életének fejlődése érdekében!

Végezetül megragadván az alkalmat ezúton szeretnék előre is minden Monostorpályi lakosnak Kellemes Karácsonyt és Sikerekben Gazdag Boldog Új Évet kívánni. Köszönöm:

Csuka Tamás

2010-től folyamatosan a falu fejlesztésért dolgozom és mindent elkövetek, hogy minél sikeresebb legyen községünk. Napi, illetve élő kapcsolatban vagyok a Kormány-Megye a képviselő Úrral a folyamatok elősegítése érdekében. A lakossággal napi kapcsolatban vagyok a felmerülő problémák megoldása érdekében.

A közmunka programot kiemelten kezelem, ezzel az is az a célom, hogy az emberek minden hónap végén megkapják a fizetésüket, ami az elmúlt időszakban nem volt jellemző 2010 előtt. Nagy öröm számomra, hogy segíthetek a falu lakosságának, kimondottan az idős emberek mindennapjait figyelemmel kísérem.

Elsősorban a munkámat kínálom föl a lakosságnak, mert úgy tartom, hogy az emberekkel törődni, csak tettekkel lehet. Továbbra is kiemelten kezelem a gondozási központ újjáépítését, fejlesztését.

Továbbra is kiemelten foglalkozok a közterületek parkosításával, a temető ápolásával pl. bekerítés. Terveimben szerepel a Létavértes–Hosszúpályi közötti kerékpárút megvalósítása.

Meg kell ragadnunk minden pályázati lehetőséget, mely a településünket élhetővé, munkahelyteremtő beruházások kialakítását lehetővé teszi.

Lehetőséget kell keresni a gazdálkodókkal a dűlőutak rendbetételére.

A jövőt illetően el tudom mondani, hogy munkánk eredménye az összefogás sikere lesz

„Hogy Monostorpályiban élni jó”

Basa Attila

Vártuk a további válaszokat is a Képviselőinktől, de lapzártáig nem érkezett be hozzánk, így azokat leköszölni ebben a számban nem tudjuk!

AZ ISKOLA TERVEZETT RENDEZVÉNYEI A TANÉV FOLYAMÁN

	november
Munkaközösségi továbbképzés, bemutató tanítás: matematika 6. osztály (TÁMOP)	11.
Alsó tagozatos fogászati vetélkedő (TÁMOP)	11.
Bólyai Anyanyelvi magyar csapatversenyen való részvétel Debrecenben (5-8. o.)	
Alsó tagozatos ének verseny	28.
Magatartás, szorgalom értékelés	28.
	december
Mikulásnap ajándékozás osztálykeretben	5.
Mozi látogatás Mikulás nap alkalmából	5.
Mikulás kupa labdarúgás (fiú, lány)	4-5.
Szülői értekezletek	8-9.
Munkaközösségi továbbképzés, bemutató tanítás: olvasás 4. osztály (TÁMOP)	10.
Karácsonyi vásár	12.
Karácsonyi műsor (TÁMOP)	19.
Lotz János szövegértési és helyesírási verseny iskolai fordulója (5-8.o.)	
Magatartás, szorgalom értékelés	19.
	január
Félévzáró foglalkozás: a féléves munka értékelése; tanulmányi munka, a magatartás szorgalom értékelése osztályonként, tanulónként.	15.
Játékos sportverseny (alsó)	
Műveltségi vetélkedő a magyar kultúra napja alkalmából (5-8. o.)	22.
Félévzáró értekezlet	26.
Alsó tagozatos rajzpályázat (TÁMOP)	29.
Egészséges életmód: vetélkedő 5-8. o. (TÁMOP)	30.
Magatartás, szorgalom értékelés	30.
	február
Nyílt nap	5-6.
Iskolai szintű belső továbbképzés (TÁMOP) (Hazafiságra nevelés)	12.
Történelemversenyek: TITOK levelezős verseny, megyei verseny	
Bendegúz Nyelvész verseny iskolai fordulója	
Teleki Pál földrajzverseny iskolai fordulója	
Magatartás, szorgalom értékelés	27.
Farsangi rendezvény	28.
	március
Ünnepi beszéd pályázat kiírása	2.
Alsó tagozatos mesemondó verseny	11.
Tanulmányi versenyek márc. 15. tiszteletére	9-13.
Nemzeti ünnep (megemlékezés)	13.
Szülői értekezletek	16-17.
Magyarországi rejtélyfejtő verseny német tantárgyból	
Kenguru – matematika verseny	
Hevessy György - kémia verseny iskolai fordulója	
Simonyi Zsigmond - helyesíró verseny iskolai fordulója	
A víz világnapja előadás (TÁMOP)	22.
Tavaszi ünnepkör vetélkedő (TÁMOP)	25.
Magatartás, szorgalom értékelés	30.

	április
Hulladékgyűjtés	1.
Thuolt napok	8-10
Járási továbbképzés	8.
Német nyelvi versenyen való részvétel:TITOK levelezős verseny, Ország ismereti verseny (megyei), Játékos német nyelvi verseny	
Természetismereti vetélkedő (5-8.o.) (A Föld napja alkalmából) (TÁMOP)	22.
Alapműveleti matematika verseny	
Járási atlétikai verseny	
Magatartás, szorgalom értékelés	30.
	május
Anyák napi ünnepségek	4-7.
Rajz verseny (5-8. o.) (TÁMOP)	18.
Nagypályás focimeccsek: háziverseny (TÁMOP)	20.
Labdarúgás (körzeti – megyei): III. IV. korcsoport	22.
Debreceni emlékverseny: IV. korcsoport fiú	28.
Kompetenciamérés	27.
Labdarúgás: kisiskolák versenye	29.
Magatartás, szorgalom értékelés	29.
	június
Pedagógus napi ünnepség	5.
Tanulmányi kirándulások	10-11.
Kirándulás az erdőre: akadályversenyek rendezése	12.
Osztályozó értekezlet	15.
Tanévzáró, ballagási ünnepség	20.
Tanévzáró értekezlet	24.

LEGKEDVESEBB NYÁRI ÉLMÉNYEM

Ezen a nyáron is sok élményben volt részem. Ezek közül a szlovákiai jutalom út nyerte el a legjobban a tetszésemet.

Az első és a harmadik napon is szép helyeken jártunk, de engem mégis a második nap varázsolt el teljesen.

A második napon reggeli után elindultunk felfedezni a Magas Tátrát. Busszal felmentünk a szerpentines úton a Csorba tóhoz szlovák nyelven Strbke pleso. A tó a hegyek ölében fekszik, gyönyörű fák és bokrok veszik körül. Sétát tettünk a tó körül, a hegyi ösvényen túrázni indultunk. Megebédeltünk, majd busszal tovább mentünk a Tátra Lomnicra lanovkával az 1700 m magas Skalnete-pleso állomásig mentünk. Közben ha kitekintettünk a magas hegycsúcsokat láthattuk. a csúcsokat a felhők glóriaként vették körül. A hegyoldalak egy részét fenyvesek rengetege borította, látványa óriási élmény volt.

Késő délután Kesmárkra mentünk, ahol gyönyörű templomokat néztünk meg. A református fatemplom belsejét gyönyörű freskók díszítették. Rengeteg ember keresi fel ezt a csodálatos épületet.

Késő délután érkeztünk vissza a szállásra Nova-Leszánára mindenki jól elfáradt, de az élmény feledhetetlen marad számunkra.

Szabó Alexandra
7. osztályos tanuló

NYÁRI SZLOVÁKIAI ÉLMÉNYEM

A szlovákiai jutalom út harmadik napjára több látnivaló is jutott. az első Lőcse volt. Megérkezésünk után felsétáltunk a város főterére, ahol rögtön két nevezetességgel is találkozhattunk. Az egyik a városháza épülete a 15. századba épült gótikus stílusban, majd 1615-ben építették újjá, ami a mai napig is őrzi árkádos formáját, ma a Szepesi Múzeum működik benne, a másik a szégyenketrec. Második állomásunk a Szepesi vár volt, ez Közép-Európa legnagyobb vára és a világörökség része. Amikor megérkeztünk a várba csodálatos kilátás nyílt a tájra. Ott meghallgathattuk az ismertetőt a vár keletkezéséről és a történetéről. Megnéztük a várban működő Szepesi Múzeum tárlatát, sok érdekesség látható többek között ágyúk, fegyverek, régi kínzóeszközök valamint a vár makettje is megtekinthető. Ezután a Herlányi gejzirt tekinthettük meg, ami a 19. században egy fürdő építése által keletkezett és 32-34 óránként tör ki mindössze 20-30 percre. Kirándulásunk utolsó állomása volt Kassa ahol a város főbb nevezetességeit nézhettük meg, láttuk: a zenélő szökőkutat, a harangtornyot a harangjátékkal, ami minden egész órában elhangzik.

A hosszú út után fáradtan, de élményekben gazdagon érkeztünk haza.

Paluska Réka

7. osztályos tanuló

ÓVODÁNK ÉLETÉBŐL...

A 2014/15-ös nevelési évet 64 gyermekkel kezdtük el három csoportban. A gyermeklétszám csökkenése következtében homogén és heterogén csoportokat szerveztünk meg.

A bölcsis – kiscsoportban összesen 19 gyermek van, ebből öt kétéves (bölcsődés) és tizennégy 2 és fél-három éves gyermek. A kis-középső csoportban 18 gyermeket, a nagycsoportban 27 gyermeket nevelünk.

Az Alapító Okirat alapján férőhelyünk száma 85 fő. Jelenleg 10,5 órás nyitva tartással működünk. Személyi feltételeink ideálisak: 6 főiskolai, 1 középfokú óvodapedagógus, egy végzős óvodapedagógus hallgató, egy pedagógiai asszisztens, egy gondozónő neveli a gyerekeket, 3 szakképzett dajka segítségével.

A négy korcsoport részére egy mosdó áll rendelkezésre.

Az épület adottságai megfelelőek. Tárgyi eszközeinket és felszereléseinket a fenntartó, a szülők a nevelőtestület közreműködésével folyamatosan bővítjük, korszerűsítjük.

Óvodánk a családi nevelés kiegészítője, mert a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége. Intézményünk esztétikus, melegséget sugárzó, biztonságos környezetével, szeretetteljes, mindenkinek elfogadó családi légkörével, elsősorban a szabad játék és tevékenykedtetés sokoldalú eszközeivel készíti fel a gyermeket az életre. Nyitottak vagyunk

a partneri elvárások iránt, de szolgáltatásainkat a szakmaiság és a gyerekek mindenekfelett álló érdekét szolgáló szempontok határozzák meg.

Nevelőtestületünk célja, hogy elősegítse az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakozását, a hátrányok csökkenését az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével, ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is. A program hatékony teljesítése érdekében minél több tanfolyamon vegyünk részt. (Apróságok háza a domboldalon)

Óvodánkban az átdolgozott Tevékenységközpontú Óvodai Nevelési Program az iránymutató. Célunk, hogy a gyermekek szívesen járjanak óvodába, érezzék jól magukat a gyermekközösségben. Tiszteljük szüleiket, óvónőiket, a dajkákat, bizalommal forduljanak hozzájuk. Egészséges önbizalommal rendelkezzenek, érzelmeiket legyenek képesek kifejezni. Mozogjanak ügyesen, szeressék a sportot, a természetet és az általunk felkínált tevékenységek iránt mutassanak érdeklődést. Koruknak megfelelő viselkedés kultúrájuk legyen. (Apróságok háza a domboldalon)

Az önkormányzatnak köszönhetően szeptemberben új udvari játékokkal vártuk régi és új óvodásainkat, amit a gyermekek nagy örömmel birtokba vettek.

A magyar népmese napja alkalmával rajzversenyt rendeztünk „Legkedvesebb magyar népmesém” címmel.

A pályázat eredménye:

- I. Nagy Imre : Király Kis Miklós és a sárkány harca c. meseillusztrációja
- II. Papp Domonik: A kiskakas gyémántfélkraj cárja c. rajza
- III. Kerékgyártó János: A pelikánmadár c. mese illusztrációja

A legszebb munkákat jutalomban részesítettük.

Az őszi program keretében meghívást kaptunk a Tanyára Kiss Istvánékhoz, ahol fantasztikus délelőttöt tölthettünk el a gyermekekkel.

Szülői kezdeményezésre újra megrendeztük az ovi vásárt, ahol a nagycsoportosok műsora, táncház, kézműves játszóház és arcfestés színesítette a napot. A vásár bevételéből mobil udvari játékokat szeretnénk vásárolni a gyermekeknek. Köszönjük a szülők és az Önkormányzat támogatását, valamint köszönjük azoknak akik egy-egy vásárfia megvételével, vagy büfében való fogyasztásával hozzájárult ahhoz, hogy gyermekeink minél több játékkal játszassanak az udvaron is. Az ovi vásárra süteménysütő versenyt rendeztünk a szülőknek, melynek eredménye:

- I. Csuth Boldizsár anyukája (nagycsoport)
- II. Szegedi Eszter anyukája (kiscsoport)
- III. Futó Regina anyukája (kis –középső csoport)

Gratulálunk nekik és köszönjük mindenki aktív közreműködését!

Molnár Edit
óvodavezető

AZ ADVENT HÁROM ARCA

Az első advent Isten ószövetségi népének, Izraelnek adventje volt. Ők ígretben élő nép voltak. Isten azt ígérte, hogy tőlük származik majd a Messiás, aki népének Szabadítója, sőt az egész világ Üdvözítője lesz. Hosszú évszázadokat vártak, míg végül, az idők teljességében, az első Karácsonyon megszületett a betlehemi gyermek. Eljött a Messiás, a Szabadító, Akiről azt írja Máté evangélista: **„te pedig majd Jézusnak nevezed, mert ő fogja megszabadítani népet bűneiből.”**. Sokan örültek az Ő jövetelének: egyszerű pásztorok és tanult emberek hódoltak Neki. Ő lesz az igazi Immánuel, Aki által átélhetjük: Velünk az Isten.

A mi mostani adventünk – a világ legalábbis ezt az arcát mutatja – leginkább a Karácsonyvárásról szól. Már jóval az ünnep előtt elindulnak a karácsonyi bevásárló hadjáratok, hogy amikor majd megérkezik az ünnep, mindenki megkaphassa a maga ajándékát. Mert úgy gondoljuk: a Karácsony a szeretetnek, az ajándékozásnak az ünnepe. A Karácsonyt tényleg lehet az ajándékozás ünnepeként tekinteni. Ajándékot adni és ajándékot kapni nagyszerű érzés. De soha ne felejtjük el, hogy itt **az igazi Ajándékozó maga az örökkévaló Isten, s mi vagyunk a megajándékozottak**. Isten a legnagyobb ajándékot adja nekünk: a mi Urunk Jézus Krisztust. Őbenne adja Isten a maga

ajándékait: erőt a nehézségek idején, bölcsességet életünk döntéseiben, vigasztalást a szomorúságban, bűneinkre bocsánatot és élő reménységet a mulandóság világában.

Az advent harmadik arca az eljövendőről szól: Jézus Krisztus második eljövételéről. Úgy, ahogyan az Apostoli Hitvallásban ezt újra és újra megvalljuk: **„onnan jön majd elítélni élőket és holtakat.”**. Jézus Krisztus vissza fog jönni erre a földre hatalommal és dicsőséggel. Isten népe számára Jézus Krisztus második eljövetele boldog reménység. Ez a mostani világ egyszer véget ér. A küzdelmek világa után Isten egy olyan világot készít népének, ahol nincs többé halál, gyász és jajkiáltás. Pál apostol írja erről az eljövendő világról: **„Amit szem nem látott, fül nem hallott, és ember szíve meg sem sejtett, az készítette el Isten az Őt szeretőknek.”**

De mielőtt ez az idő eljön, Jézus visszatér erre a földre. Jézus Krisztus azokért jön el, akik várják Őt. Te várod-e Őt? Ő maga mondta: **„Bizony, hamar eljövök.”**. A válaszuk erre ez legyen: **„Ámen. Jöjj, Uram Jézus!”**

ifj. Karcza Sándor
református lelkipásztor

ISTENTISZTELETEK RENDJE

Karácsony-Szenteste (hittanosok ünnepi műsorával):

14.00 Református Templom

Karácsony I. napja (úrvacsorás ünnepi istentisztelet):

10.00 Református Templom

Karácsony II. napja (ünnepzáró istentisztelet): 10.00 Gyülekezeti Ház

December 28. **vasárnap – istentisztelet**: 10.00 Gyülekezeti Ház

December 31. **Óévi istentisztelet**: 17.00 Gyülekezeti Ház

Január 1. **Újévi istentisztelet**: 10.00 Gyülekezeti Ház

Szeretettel hívunk és várunk alkalmainkra!

AZ EGYÜTT MONOSTORPÁLYI JÖVŐJÉÉRT KÖZHASZNÚ EGYESÜLET MUNKÁJA

Az egyesület 2009-ben alakult Hosszu László kezdeményezésére azzal a céllal, hogy a falu közösségét összefogjuk, lehetőségeink szerint programokat szervezzünk gyerekek és felnőttek számára egyaránt. Számos rendezvény lebonyolításán vagyunk túl mint pl. farsang, Halloween partyk, Mikulás ünnepség, Karácsony, műveltségi, sport vetélkedők, fesztiválok. Jól működtek a péntek esti családi összejövetelek is melyet próbáltunk mindig úgy össze állítani hogy a gyerekek a szülőkkel együtt közös feladatok mellett érezzék jól magukat. A művelődési ház felújítása után, újból szeretnénk indítani ezeket a programokat, hisz látjuk azt hogy a gyerekek örömmel jönnek, szeretnek szerepelni, izgatottan készülnek a különböző fellépésekre, legyen az tánc, vagy színpadi előadás. És annak kifejezetten örülünk, hogy egyre több felnőttet is sikerül megmozgatnunk.

Az egyesületünk a településen működő és más településenlevő civilszervezetekkel együttműködik, egymás munkáját kiegészítve, segítve. Az egyesület nemrég nyert MVH-s pályázat keretén belül a MONOSTORPÁLYIÉRT KÖZALAPÍTVÁNY és a MONOSTORPÁLYI SPORTEGYESÜLET mellett egy-egy 9 személyes Volkswagen Transporter kisbuszt, melyet az egyesület tevékenységének

segítése érdekében hasznosítjuk, de az egyesületben tevékenykedők illetve Monostorpályi lakossága is kedvező feltételekkel, egyesületi támogatás befizetése mellett igénybe veheti.

A soron következő programunk volt a Halloween party, amit idén negyedik alkalommal rendeztünk meg, most igaz két hetes késéssel a művelődési ház felújításának csúszása miatt. Igaz ez a mókásan rémisztő ünnep nem magyar ünnep, de számos országban hagyománnyá vált már, és a mi gyerekeink is nagyon szeretik. Itt szembesülhettek azzal, hogy a mesékből ismert boszorkányok, varázslók, szellemek a valóságban nem léteznek, de a móka kedvéért ők is belebújhattak ezekben a szerepekbe. Az ehhez kapcsolódó műsor után amit kicsik, nagyok, szülők adnak elő, jelmezes versenyen, majd bátorságpróbán, vehettek részt a jelenlévők. Jó hangulatban tölthettünk el egy estébe nyúló szombat délutánt a családdal. Köszönjük a szervezésben résztvevőknek, és azon tagoknak, és gyerekeknek akik a fellépéseken részt vettek.

Várunk mindenkit szeretettel további a programjainkra! Várjuk az új tagok jelentkezését, új ötleteket, kezdeményezéseket az Egyesület további működéséhez. Célunk továbbra is a Monostorpályiban élők kulturális életének fellendítése.

KAMERARENDSZER MONOSTORPÁLYIBAN

Településünkön most már biztonságosabban élhetjük mindennapjainkat, hiszen kamerarendszer figyeli a legforgalmasabb pontokat éjjel nappal. A beruházás pályázat útján jött létre, melynek összege: 9.900.000 Ft. A kivitelezésre több árajánlatot is kért az Önkormányzat, melyre a legkedvezőbbet a „Vagyonsvill Kft” adta, és ők is hajtották végre a munkálatokat. A térfigyelő kamera központi felvevő egysége a Polgárőr Kmb. Iroda helyiségében lett elhelyezve. A mozgóképeket a Monostorpályi Polgárőr Egyesület polgárőrei bármikor figyelhetik, a tárolt képeket pedig a Rendőrség elemezheti és lefoglalás után felhasználhatja bizonyítékként az eljárások során, hisz a felvételek olyan jó minőségűek, hogy az éjszakai felvételeknél is a gépkocsik rendszámablái azonosíthatóak.

A kamerarendszer ünnepélyes átadójára 2014. szeptember 19-én került sor, melyre Pajna Zoltán a me-

gyei közgyűlés elnöke és Dr. Vitányi István képviselő Úr is hivatalos volt.

A következő helyeken, összesen 16 db térfigyelő kamera lett felállítva:

- Polgármesteri Hivatalnál:- a Petőfi tér irányába
- a Bajcsy- Árpád tér irányában
- a Bajcsy utca felé haladó irányba

- Családsegítő irodánál: Vasvári Pál utca Kossuth utca felől
- Kossuth u.- Debreceni u. felől
- Coop ABC két irányból, a- Kossuth utca, Óvoda irányába
- és a Damjanich utca felől
- Létai út: - Létavértes irányából érkező forgalom
- Hosszúpályi irányából érkező forgalom
- A buszmegálló és kerékpártároló figyelése érdekében
- Létai- Hosszúpályi-Kossuth utca kereszteződése
- Orvosi rendelő és az iskola környéke : - Bethlen utca irányába

- a Takarékszövetkezet irányába
- Temető bejárata
- Tubus Magtár a Rózsa Ferenc utca felől, Tubus Magtár a Kossuth utcai bejárat felől

Az Önkormányzat önerőből további 4 db térfigyelő kamerát szerelt fel a temető területén a sírok megszenteltelenítése és a viráglopások megelőzése érdekében. Tervben áll még a továbbiakban több helyszín megfigyelése is, hiszen a felvevő egység több kamera üzemeltetése is alkalmas. Ez a fajta óvintézkedés visszatartó erőként hat a bűnözésre.

FEDETT KERÉKPÁRTÁROLÓT KAPOTT AZ ISKOLA

Újabb hasznos dolog létrehozása segít óvni értékeinket. Ezúttal az általános iskola 100 férőhelyes kerékpártárolót kapott mely nem csak az időjárás viszonyosságaitól óvja gyermekeink kerékpárjait, hanem kamerákkal is fel van szerelve a lopások, illetve rongálások megelőzése érdekében. A kerékpártároló létre-

hozása is egy nyertes pályázat eredménye, melynek összege az elnyert pályázati összeg és az Önkormányzati 5%-os önerővel összesen: 10.394.570.-Ft. A kivitelezést a „Konti 2002Bt” Kontor Attila helyi vállalkozó cége hajtotta végre beszerzési eljárás útján.

Az ünnepélyes átadást az Önkormányzat az iskola a Hosszúpályi Rendőrőrs és a Science Consulting Kft a pályázat kiírója közösen bonyolította 2014. szeptem-

tember 26-án, melyen díszvendégként ismét jelen volt Dr. Vitányi István képviselő Úr.

Előzetesen rajzpályázati felhívásra került sor óvodás és általános iskolás gyerekek részére, melynek témája: Biciklis élményeim. A beérkező pályaműveket Merkószkiné Hajdu Gabriella rajztanárnőnk zsűrizte, melynek eredményei a következők lettek:

Óvoda részéről:

- I. helyezett: Papp Ferenc
- II. helyezett: Kovács Richárd
- III. helyezett: Hajdú Bianka

Alsó tagozat részéről:

- I. helyezett: Szabó Dominik 4.o.
- II. helyezett: Nagy Rebeca 2.o.
- III. helyezett: Varga Rebeca 3.o.

Felső tagozat részéről:

- I. helyezett: Juhász István 5.o.
- II. helyezett: Szabó Alexandra 7.o.
- III. helyezett: Pál Bettina 5.o.

Ők kerékpár felszerelési cikkeket kaptak ajándékba, de kapott az óvoda és az iskola külön ajándékot is. Az óvoda közös használatra egy gyerekkerékpárt kapott, illetve a nagy csoport a közösen készített

csoportképért egy újabb gyerekbiciklit vehetett át. Az iskola két darab rollert kapott közös használatra. Azon gyerekek között, akik aktívan részt vettek a programokon újabb ajándékok lettek kisorsolva, ahol a fődíj egy Mountain Bike kerékpár talált gazdára Gyórfi Vivien 4.o. tanuló személyében.

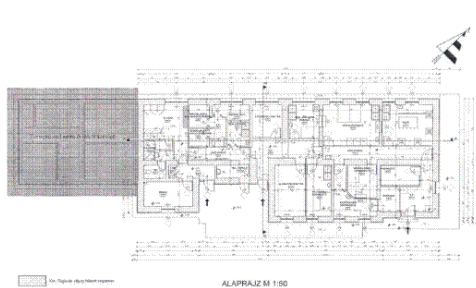

Ezúton is szeretnénk gratulálni és megköszönni a munkáját mindenkinek aki részt vett a rendőrség által felvezetett biciklis felvonuláson, az ügyességi és kvízkérdéses feladatokon, kerékpáros ügyességi versenyen és a rajzpályázaton. Külön köszönjük az iskola és az Óvoda részéről az együttműködést!

A KOLÓ ISKOLA TITOKZATOS ÁTALAKULÁSA

Sokakat foglalkoztat a gondolat vajon mi történik a szépen felújított Koló Iskola falain belül. Kintől látható, hogy közmunkásaink által dolgozó kezek szorgoskodnak, válaszfalak épülnek és hallhattuk, hogy töltött káposzta készítő üzem létrehozása is tervben van községünkben. Most végére jártunk a találgatásoknak, kiderítettük mi is van készülőben valójában.

Íme a tervrajz a belső átalakításról ami valóban egy töltött káposzta készítő üzemnek ad otthont

Monostori Káposzta Szociális Szövetkezet néven:

Ez a kis üzem 6-7 főnek kínál munkalehetőséget és összesen 10 főt foglalkoztat az értékesítési csoporttal együtt. A kis csapat csapatépítő tréningen vett részt a helyi könyvtárban majd a Belga Étterem chéfje mutatta meg számukra a káposzta töltés profi

technikáját. Megtűdtük, hogy a Régi Posta étterem étlapján már szerepel a „Monostori Töltött káposzta”. Megkerestük az üzemeltető vállalkozót Mérész Ferencet is, hogy mesélje el nekünk

hogyan történik ez az egész folyamat. A mi üzemünkben háromféle töltött káposzta készül majd. A klasszikus savanyú káposztából készült, a kapos ami szintén savanyú káposztából készült és az édes káposztából készült paradicsomos töltött káposzta. A megtöltött káposztákat „sokkoló” segítségével hirtelen lefagyasztyják, majd 4 db-os kiszerelésben dobozokba csomagolják. Így a töltött káposzta konyhakész 7 percen belül kiolvasható és fogyasztható. Készülnek majd családi kiszerelések is, mely 4-5-szörös mennyiséget tartalmaz.

Íme a „Monostori Töltött káposzta”:

2014. november 20.

HOSSZÚPÁLYI, MONOSTORPÁLYI, HAJDÚBAGOS KÖZSÉGEK SZENNYVÍZELVEZETÉSI PROGRAMJA SAJTÓANYAG

Tájékoztató a szennyvízberuházásról

Tervezett ütemben zajlik a Hosszúpályi, Monostorpályi és Hajdúbagosa települések által régen megálmodott szennyvíz program kivitelezése. A projektben a 3 település több mint 10.000 lakosa számára lesz biztosítva a szennyvízelvezetés lehetősége, valamint egy minden szempontból megfelelő színvonalú és hatékonyságú szennyvíztisztító telep is létesül.

Elkészült:	gerincvezeték	bekötés
Hosszúpályi:	10 064 m	656 db
Monostorpályi:	2 170 m	178 db
Hajdúbagosa:	3 069 m	103 db

Elkészült a három darab (Hosszúpályi 2 db, Monostorpályi 1 db) vasút alatti átvezetés.

Elkészült Hosszúpályiban a Kossuth és Bagosi út átsajtoltása 3, illetve 1 helyszínen.

A következő időszakra tervezett munkák:

Hosszúpályiban azokban az utcákban lesz gerincvezeték építés, ahol a bekötővezetékek kiépítése korábban már megtörtént. Monostorpályiban az Ady és József Attila utcákban, illetve a település északi területén lesz munkavégzés. (3, 10, 11, 13 öblözetekben, melyekről a honlapon, vagy a Polgármesteri Hivatalban lehet tájékozódni.)

Hajdúbagoson a település keleti részén lesz munkavégzés. (1 és 3 öblözet). A Nagy Imre utca átsajtoltása három helyszínen. Köszönjük a lakosság eddigi együttműködését és türelmét!

Az érintettek és az érdeklődők a szennyvízelvezetési beruházással kapcsolatos információkat a www.homoba.hu weblapon keresztül érhetik el.

Projekt megnevezése: „Hosszúpályi, Monostorpályi és Hajdúbagosa települések szennyvízelvezetése és tisztítása programjának megvalósítása”

Projekt azonosítója: KEOP-1.2.0/09-11-2011-0045

Kedvezményezett neve: Hosszúpályi és Környéke Víziközmű Beruházási Társulás

Címe: 4274 Hosszúpályi, Szabadság tér 6.

Projekt kezdete: 2012.06.21.

Projekt befejezése: 2015.04.30.

Projekt összköltsége: 3.404.792.222 Ft

Támogatás mértéke: 3.207.403.308 Ft

Támogatási intenzitás: 95%

Projekt honlapja: www.homoba.hu

IDŐSEK VILÁGNAPJA

M. Legrand: Az idősök tisztelete

Amíg fiatal vagy, sosem gondolsz arra,
hogy eljön az ősz is, s elszállnak a darvak

Amíg fiatal vagy, nincsen sosem gondod.
Nem érdekel semmi, csak a saját dolgod.

Pedig gondolnod kell, azon sok emberre,
akik annyit tettek, s jártak a kedvedbe.

Legalább e napon, jussanak eszedbe!
Legyél hálás nekik, s ne legyen feledve!

Szüleid, akik az életedet adták,
nagyamák, nagyapák, ne legyenek árvák.

Tanítóid, kiktől csak a jót tanultad.
Gondolj szeretettel, tiszteleted rójad.

Törődjél és szeress! Mindenki azt mondja:
hogy amennyit most adsz, annyit kapsz majd vissza!

Amikor szép korúakkal találkozik az ember,
óhatatlanul is eszébe jut, hogy elmerengjen a múlton. És ahogy elmerengünk a múlton, eszünkbe jutnak a szüleink és a nagyszüleink, akiket már talán nem köszönhetünk sem ma sem más alkalommal, de nagy-nagy szeretettel gondolunk rájuk. Van egy népmese – talán többen ismerik –, amikor a fősvény házaspár két pokrócot ad fiuknak s arra kéri, kísérje ki az idős nagypapát az erdőbe, adja neki a két pokrócot, hogy legyen mire feküdni és betakaróznia, hiszen többé nem akarják látni, mert nem veszik hasznát. A fiú megtette, amit szülei kértek, de az egyik pokrócot hazavitte és így szólt:

– Rátettem a pokrócot a hátára, s megmutattam az utat neki, hogy menjen világul, s többet ne jöjjön haza, mert nincs reá szükségünk.

– Hát akkor ez a pokróc, ami itt van, miért nem tetted ezt is reá?

– Tudja, miért nem tettem, édesapám? Eszembe jutott, hogy mikor maguk is úgy megöregszenek, mint ahogy ı van, s utat kell adjak maguknak, akkor én ne kelljen, hogy vegyek pokrócot, evvel a pokróccal maga is menjen el.

S akkor összenézett az ember az asszonnyal és elszégyellték magukat. Hamar kihozta az ember a lovat az istállóból, s ráült, s a kilencedik falu végén utolérte az öreget. Bocsánatot kért tőle, felültette a lóra, s úgy vezette a kötőféknél fogva, amíg hazaértek. Azután mindig az asztalhoz ültették, s a gyereket is úgy tanították, s úgy nevelték, hogy tisztelje az öregeket.

Tanulságos, szép mese.

Minden korban, de ezen a main különösen fontos az idősök tisztelete. Annál is inkább szükség van a generációk egymásra figyelésére, mivel korunkban sokan az első helyre az ember közvetlen hasznosságát és termelékenységét állítják. Az ifjaknak pedig akkor is szüksége van elődeik tapasztalataira, ha már egy másik, megváltozott világban élnek. Sokat tanulhatnak az idősebbek sikereiből és kudarcaiból, megvalósult és megghiúsult álmaiból. Ma az a legfontosabb feladatunk, hogy törekedjünk egymást mélyebben megérteni, jobban megismerni, lássuk meg és keressük egymásban az értékeset, az elsajátításra, követésre méltót. A fiatal nemzedék az elődök által megalkotott világba születik bele, munkáját az elődök eredményeire építve végezheti. Életük akkor tekinthető értékesnek, ha az idő előre haladtával saját utódaiknak jobb világot tudnak átadni, mint amilyenbe ők beleszülettek. Keserves a sorsa annak a nemzedéknek, amely mindent előlről akar kezdeni, nem törődik az elődök emlékeivel, el akar szakadni gyökereitől.

Idén az Idősök napját a Művelődési Ház felújítása miatt sajnos szűkebb körűre kellett szervezzük és csak az Idősök Otthonában tudtuk megtartani az ünnepséget emiatt mindenkitől szeretnénk elnézést kérünk. Az általános iskola 7.osztálya adott műsort Kériné Piros Gizella felkészítésével és a „Vadrózsa” Nyugdíjas táncsoport készült előadással. Ők táncoltak és kabarét adtak elő,

ami példaértékű az Ők korukban .Azért is hívtuk meg éppen Őket, hogy bebizonyítsuk, lehet vidáman és mozgalmasan is tölthetni a nyugdíjas kort. Több Ki mit tudott nyertek már és fellépnek különböző fesztiválokon, falunapokon. Bízunk benne, hogy itt is fellendíthetjük Monostorpályiban a nyugdíjas életet, és hamarosan újra szeretnénk indítani a nyugdíjas klubot tartalmas programokkal, kirándulásokkal akár nyugdíjas tornával.

Szilasi Zsanett

A CIROKMAGTÓL A SEPRŰIG

Községünk új mezőgazdasági arculattal egészítette ki tevékenységét, belevágtunk a ciroktermelésbe. A művelet a közfoglalkoztatás keretein belül valósult meg.

A vetés tavasz végén kezdődött el a régi Tanítóföld területén 1,5 Ha területen.

Néhány szó magáról a cirokról:

A cirkot Ázsia és Afrika trópusi területein élelmiszerként hasznosítják, más területeken állati takarmánynak termesztik, de gyakran alkalmazzák a sör és maláta, valamint az alkoholiparban. Tápanyagtartalma 95–100%-a a kukoricának. Azokon a területeken pedig ahol cukornád vagy cukorrépa nem termesztendő a cirkot szirup vagy melasz készítéséhez is használják. Az emészthetőség növelése érdekében a cirok magját őrölni, előgőzölni, pelyhesíteni szükséges. Ma már a pop-corn-hoz hasonlóan ízesített pop-cirok is létezik és kapható a kereskedelemben.

Hazánkban legismertebb felhasználási területe a ciroknak a seprűkötés. A cirokszár betakarítása

szeptember végén történt. Kb. 40 fő metszőollóval vágta a cirokszárát, amit majd 25 szálával kicsomóztak és kötötték fel száradni a Tubus magtár padlására, illetve a Koló kert fóliasátrába. Komádiban már beindult ez a program, ahová alpolgármesterünk Basa Attila és pályázatírónk Kondor Ernő gyakorlati betekintést kért. 8 fő 2 héten keresztül tanulta itt a seprű kötését, varrását. Az 1,5 Ha területéről kb. 35q cirokszár volt betakarítható, melyből 3500 db kész cirokseprű köthető. A cirokmag amit kötés előtt lefejtettek ismét értékesítésre kerül. Nagy kereslet van rá a vadászok, horgászok körében mivel fehérjetartalma kiugróan magas.

A seprűkötés téli feladat lesz, ami a 8 főnek továbbra is munkalehetőséget biztosít.

ITTHON VAGY – MAGYARORSZÁG SZERETLEK!

Idén Monostorpályi is csatlakozott az „Itthon vagy Magyarország szeretlek” programsorozathoz. Az ország 1700 településén ünnepelték a „Szent-Mihály napi” hétvégét rendezvényekkel, szüreti fesztiválokkal, kiállításokkal. Az indítvány valódi célja, hogy szülőhelyünket, hazai

értékeinket és közös gyökereinket ünnepeljük, figyeljünk a hazánkban található természeti kincsekre, hagyományokra, szokásokra, de főképp arra, hogy ne felejtjük el, hogy Magyarország az otthonunk.

A mi településünk jelképe és nagy büszkesége a Tubus magtár, ahol egy a Monostorpályiban összegyűjtött régiségekből berendezett szoba elevenítette fel a régi kor emlékeit. Innen indult a reggeli lovas kocsis felvonulás.

Szabó József polgármester Úr köszöntője után Szabó Alexandra szavatatát Pósa Lajos: Itthon vagyok című verset hallgathattuk meg. Nagyné Tóth Ágnes népdalokat énekelt és adott elő furulyán akinek családja a kosárfonás rejtelseibe is bevezetett bennünket. A délelőtti programot látogatók megnézhatték a Monostorpályi Monostorpályi Rozmaring Néptánc Egyesület táncbemutatóját, majd az egyesület vezetője Molnár Edit táncházához kapcsolódhattak a táncolni kedvet kapó vendégeink. A rongyszőnyeg horgolásának technikáját leshettük el Kontorné Ibo-lya nénitől ,a gyerekeket pedig népi játszóház várta ,ahol csuhéfigurákat készíthettek Gyügyei Ernőné Erika segítségével, és olyan feledésbe merült játékokat próbálhattak ki a gyerekek mint a rongylabdával való dobás, fűzfakarika elkapása fakarddal. Frissen

préselt musttal kedveskedtünk a jelenlévőknek.

A délutáni program a Sportpályán a „Népi nagymosással” kezdődött a két Magdi anyus (Bodnár és Gráfel mama) közreműködésével: fateknőben mos-tunk mángorlóval, mosószappannal. Az állatsimogató is nagy sikert aratott. Volt ott kecske gidájával, kis bari, nyuszi, galamb, tyúk, kacsa.

A „Parasztolimpián” is sokan vettek részt. Volt: zsákban futás, talicskatoló verseny, százlábú, kötélhúzás, majd gumicsizma hajító verseny.

Mindeközben az Együtt Monostorpályi Jövőjéért Egyesület amatőr színjátszó köre lázasan készült a Ludas Matyi című előadásra, melyet a közönség is végignevetett.

Egy hetünk volt összesen a próbákra, a jelmezre, a szövegtanulásra. Nagyon büszkék voltunk a kis csapatra főleg, hogy most már ők is jól érzik magukat előadás közben!

Nagyon szép ideillő előadást láthattunk a Hosszúpályiból érkező Vadrózsa táncsoporttól. Ők egy 4 főből álló vidám fiatalos nyugdíjas csoport, és a Honfoglalásról készültek táncos műsorral.

Ezek után kivetítőn nézhettük meg a rendezvényhez kapcsolódó összeállítást Magyarország híres

feltalálóról, turisztikai látványosságairól és hallgathattuk meg egyik legszebb magyar versünket Radnóti Miklóstól a Nem tudhatom című művet. Mialatt a tábortűz meggyulladt a lepcsánka a vártnál nagyobb sikert aratott. A rendezvényt a Nelson zenekar műsora zárta.

Itt is szeretnénk megköszönni mindenkinek a segítséget akik akár a rendezvény lebonyolításában, akár a dekorációban, akár a műsor létrehozásában segítettek nekünk. Reméljük jövőre még több programmal tudjuk színesíteni ezt a napot!

SZABOLCSKA-FA

Egy páratlan botanikai- irodalmi értékünk van, amelyre büszkék lehetünk ma is 2014.október 27.-én. Ha azt akarjuk, hogy ne szűnjön meg ez a 170 éves népi hagyomány- elenyészve a távoli legendárium köd-világában-ápolnunk kell ezt a megöröklött gyöngyszemet. Kötelességünk is! Egyediségét az adja a Szabolcska-fának, hogy a tudomány (botanika) és a művészet (irodalom) találkozásának élő szimbóluma.

„Amiképpen a margitszigeti öreg tölgyfák Arany János emlékét őrzik, úgy hozható kapcsolatba a monostorpályi templom lepényfája és borostyánja a századforduló kedvelt költőjének Szabolcska Mihálynak az emlékezetével”

A Szentjánosfára (*Gleditschia triacanthos* L.) felkapaszkodó borostyán (*Hedera helix* L.) különlegességének igazolására, három szaktekintélytől idézek:

– Gyarmathy István a HNP igazgatója 1999-ben így összegezte a vizsgálati eredményeit: „rendkívüli azért, mert a támaszték nélkül maradt egyébként felkapaszkodó növény szabadon álló ágakat növeszt”

– Vancsura Rudolf írja: „A virágzó hajtásokról szedett dugványokból nem kúszó, hanem támaszték nélkül is felálló bokor nő”

– Soó Rezső pedig a magyar flórakutatás emblemikus alakja így fogalmaz: „ a hajtás felálló, nem kapaszkodó, levelei sűrűn állnak, ...”

Szabolcska Mihály megosztó személyiség volt. Petőfi -epigonnak tartotta a Nyugat köre. Ady „ költőcske Mihály”-nak nevezte. Karinthy pedig paródiát, gúnyrajzot írt róla 1912-ben az Így írtok ti című művében. Móricz Zsigmond így fogalmaz- nem éppen hízelgően „ Gazdag volt, mert igénytelen, boldog mert gondolatlan.”

Szabolcska főbb életrajzi adatai, a teljesség igénye nélkül. 1861-ben született Tiszakürtön, Budapesten érte utol a vég 1930-ban. Református lelkész, költő. Debrecenben teológiát végzett, majd két évig Genfben és Párizsban folytatta tanulmányait. A Kisfaludy Társaság titkára, a Magyar Tudományos Akadémia tagja. Ő alapította a Temesvári Magyar Dalárdát. (a Monostorpályi Dalkör tiszteletből az Ő nevét vette fel.). A Bánóti Református Egyházmegye esperese, több ízben püspökjelölt (pl. Debrecenben). Munkásságát Corvin- koszorúval díjazták 1930-ban. Verseit több nyelvre lefordították és megzenésítették, pl. a Kormorán, Credo, Misztrál együttesek, utcákat neveztek el róla pl. Győr), szobra a tiszakécskei templom előtt áll, ahol gyermekkorát töltötte.

A Wikipédia -enciklopédiában ez áll a munkásságáról: „A nép-nemzeti költészet képviselője, konzervatív, vidékies, lírikus. Versei tudatosan egyszerű, dallamos formához idillként eszményítik a falu csendes, igénytelen és – szerinte - ezért gondtalan világát. Tematikáját tudatosan szűkíti le a privát szféra érzelmes részére és a hétköznapiok vidéki örömeire.”

Erdélyről című versében például ezt írja Szabolcska:

*„Pusztán születtem, ott is nevelkedtem
A délibábok vizébe fürödtem
Az Alföld minden szépségeit szépen
A lelkembe szedtem..”*

Haladó kortársainak elutasítása ellenére a nemzet a szívében hordozta Szabolcskát. A YouTube-n található egy megható video „Emma néni Karácsonyi verse„ annak igazolására, hogy mennyire a nép nyelvén szólt, és mennyire értett az egyszerű emberek gondolatainak, érzelmeinek megfogalmazásához. Az Erdélyi Tudományos Füzetek egyik számát Dr. Kristóf György írta, Szabolcska Mihály Erdélyben címmel. Ebben olvasható a 219-227. oldalakon a költő kötődéséről Monostorpályihoz. E szerint 1893. május 24.-én vette feleségül Kún Erzsébetet a lakodalmat is itt tartották. Az Erzsike szerelemmel kapcsolatos a 35-40. verse az 1891-ben megjelent *Költemények* és az 1894-ben napvilágot látott *Hangulatok* című kötetekben jelenhettek meg.

„Kollégiumi szénior korában (1890-ben) a lepényfára kapaszkodó borostyán alatti kis padon sokszor üldögélt Szabolcska Mihály hagyomány szerint és írogatta verseit a szép paplányhoz: Kún Erzsébethez. A helyi népi hagyomány a templomkerti lepényfát és a ráfutó borostyánt ma is „Szabolcska-fának említi” – írja Tamássy Géza Dr. tisztiorvos.

E rövid ismertető után talán érthető hogy miért neveztem páratlannak bemutatott természeti és kulturális értékünket... Mindezek ismeretében 2001-ben helyi jelentőségű természeti értékévé nyilvánítottuk a Szabolcska-fát. A költő emlékét idézi a református templomban őrzött és nagy becsben

tartott Szabolcska Mihály- Dalkör feliratú zászló is. A védettséget jelző tábla szerkesztése és elkészítése folyamatban van. Érdeemes lenne még egy korabeli stílusú padot elhelyezni a növény együttes elé, megjelenítve a múltat.

Szükségesnek érzem, hogy minden diágyerek legalább egy Szabolcska verset tudjon „kívülről” így gazdagodván lelkiekben belülről... / Jó példával jár előttünk Emma néni a You-Tube-n. /Ildomos lenne továbbá évente megemlékezni Szabolcskáról pl. Madarak és fák napja alkalmából / és megkoszorúzni az emlékhelyet.

Bővebb információt, néhány forrásanyagot és ezt a megemlékezést községünk honlapján lehet olvasni a Természetvédelem növénytanai értékei között, a Szabolcska-fa címszó alatt.

Pusztai János

A CUKORBETEGSÉG TÜNETEI, FIGYELMEZTETŐ JELEI

Az 1-es típusú cukorbetegség tünetei

Az 1-es típusú cukorbetegség általában gyorsan, jellegzetes tünetek kíséretében lép fel, mégpedig annál gyorsabban, minél fiatalabb az egyén. Gyermekkorban napok-hetek, fiatal felnőttkorban hónapok alatt fejlődhetnek ki a klinikai tünetek. A cukorbetegség ezen típusának jellegzetes tünetei: sok vizelet, fogyás, szomjúság.

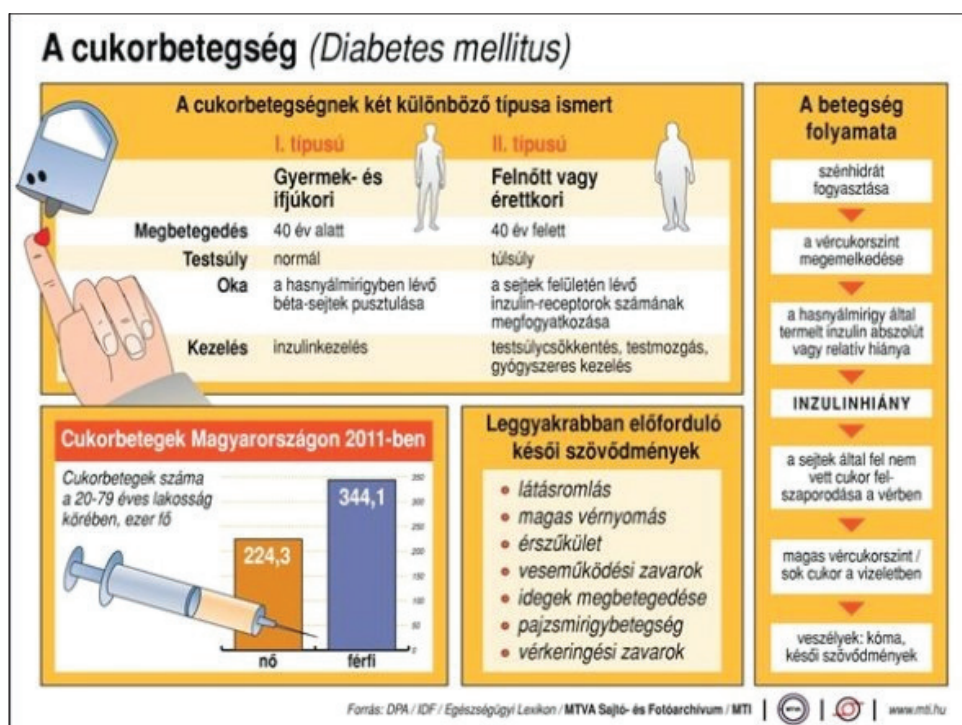
Fokozott éhségérzet mellett a testtömeg csökkenése, levertség, fáradtság, fokozott szomjúság, bővebb vizeletképződés. Gyakran előfordul, hogy a betegség súlyos formában jelentkezik először: ez az úgynevezett diabéteszes ketoacidózis. Ketoacidózis esetén a vércukorszint emelkedett, gyakran extrém magas értékeket is elér. Felborul a szervezetben a folyadék- és elektrolitok egyensúlya. Mindez jellegzetes tünetekhez vezet: kiszáradás, fokozott légzés, hányinger, hányás, tudatzavar, mely akár kómáig is súlyosbodhat.

2-es típusú cukorbetegség

Ezzel szemben a 2-es típusú cukorbetegség általában tünetszegényen zajlik. Éveken keresztül is fennállhat anélkül, hogy diagnosztizálnák.

Előfordulhat, hogy a cukorbetegséget a kezdetét követően 15-20 évvel fedezik csak fel, nemegyszer súlyos késői szövődményei révén.

A 2-es típusú cukorbetegségben gyakori szövődmények a baktériumok által okozott bőrfertőzések, melyek jellegzetesen a szőrtüszőkben alakulnak ki, és mélyre terjednek (furunculusok). Szintén gyakori bizonyos testrészek (elsősorban a hónalj, a szemremtest környéke, emlő alatti területek) gombásodása, mely viszketéshez vezet. Jellegzetes továbbá az, a sebek nehezen gyógyulnak, legyen az akár sebészi metszés, akár sérülés helye.

A CUKORBETEGSÉG TÜNETEI HOSSZÚ TÁVON

A betegség előrehaladásával egyre gyakoribbak a fokozott érlemzesedés következtében kialakuló tünetek. Az érlemzesedés cukorbetegségben általános, azaz az egész szervezetben érintheti az ereket. Az általános érlemzesedés leggyakrabban szívinfarktus, agyi infarktus, végtagi érellátási zavar formájában jelentkezhet. Az érlemzesedés következménye a veseműködés és a látás romlása is. A látásromlás gyakran hirtelen alakul ki, a látás teljes elvesztéséhez is vezethet.

Cukorbetegben a szívizominfarktus gyakran tünetszegényen zajlik (úgynevezett néma infarktus). Ez azt jelenti, hogy a cukorbeteg nem érez az infarktusra jellemző mellkasi fájdalmat, ami abból adódik, hogy az érzőidegek működése csökkent. Ilyenkor

csak a következményes csökkent szív működés hívhatja fel a figyelmet lezajlott infarktus lehetőségére, vagy egy rutin EKG vizsgálaton veszik észre a korábbi infarktusra utaló jellegzetes elváltozásokat.

A végtagi érlemzesedés a vérellátás zavarához, előbb-utóbb elhalásokhoz vezet. Az elhalás a lábujjakra kezdődik és kezeletlen esetben, felfelé haladva, további elhalásokhoz vezethet. Amennyiben időben nem kap megfelelő kezelést a beteg végtagi amputáció is szükségessé válhat. A vesefunkció romlása fokozatos. Kezeletlen esetben végstádiumú krónikus veseelégtelenség alakul ki; a beteg ekkor már dialízisre szorul.

Dr. Varga Zoltán

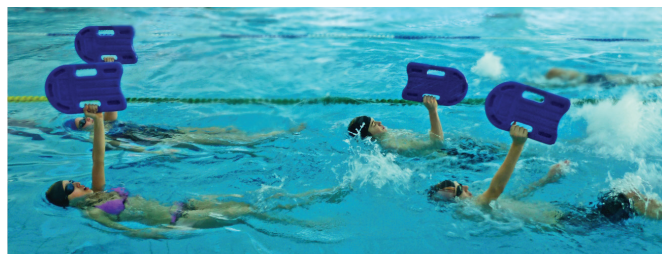
A GYÓGYÚSZÁSRÓL...

A gyógyúszás: különféle elváltozások javítása céljából megfelelő adagokban, megfelelő módszerekkel felhasznált úszás, és más vízben végezhető gyakorlatok összessége. Mind a gyógytorna, mind a gyógyúszás hozzájárul a beteg gyermek egészséges állapotának visszaállításához, vagyis a beteg gyermek rehabilitációjának egyik eljárása. A rendszeres úszás segítségével pozitív irányba megváltoztatjuk a gyermek egészségi állapotát.

Az úszás fő értéke az, hogy többféle betegségknél, főleg mozgásszervi elváltozásoknál, különösebb módosítás nélkül, a megfelelő úszásnem és az optimális terhelés megválasztásával már jótékony hatást érhetünk el. Ez a hatás több tényezőtől tevődik össze. A felegyenesedett tartás miatt nagyobb terhet kell viselni a lábnak, a gerincnek, a csípőnek. Ma már nagyon ritka az a gyermek akinek ép a lábboltozata, nem túlterhelt a gerince. A korai felülés, felállás, valamint a nem megfelelő környezet, a mozgásszegény életmód ezt az állapotot csak súlyosbítja. A felsőtest súlyát a keresztcsont és a lumbális gerincszakasz viseli. A felsorolt okok miatt a gyógytornászok előszeretettel alkalmazzák azokat a testhelyzeteket (fekvés, térdelés, térdelőtámasz), ahol tehermentesítve van mind a gerinc, mind a láb. Ennek a kritériumnak maximálisan megfelel az úszás.

A vízszintes testhelyzet, a testsúly a vízben viszonylagosan könnyebbé válik, ami által az izomzat könnyített feltételek között (kisebb ellenállást kell leküzdeni, súlycsökkenés lép fel) tud dolgozni. Az izmokat úgy erősíti, hogy közben más szervek (ízületek, gerinc) nem károsodnak. A vízben végzett mozgás révén speciálisan erősíthetők a megfelelő izmok (hát-, has-, farizmok). Az izmok és ízületek bemelegítése nélkül nem szabad megkezdeni az izomerősítést. Ezt a mobilizálást lehet végezni mind vízben, mind szárazon. A vízszintes testhelyzet nem csak a mozgásszervek részére jelent előnyös feltételeket, hanem a szív és érrendszerre is. A fekvő helyzet a szív munkáját jelentősen megkönnyíti, könnyebb a vénás áramlás a szív felé és a szív is könnyebben keringteti a vért, mint álló helyzetben. A víz felhajtó ereje megkönnyíti a kilégzést és nehezíti a belégzést, ezáltal erősíti a belégzésben résztvevő izmokat, hozzájárulva a tüdő vitálkapacitásának növelésében. Mivel az úszás vízhez kötött, ebből adódik a por és füstmentes, valamint a paradís környezet ami előnyösen hat a légző apparátusra.

Az gyógyúszásnak az idegrendszerre kifejtett pozitív hatásáról sem feledkezhetünk meg. Maga a vízben végzett mozgás más közeg más sportággal össze nem hasonlítható pozitív áthangolást végez az idegrendszeren. A vízben kívül tapasztalt sikerelenséget itt felválthatja a siker, önbizalmat ad, erőt, ami szükséges a sikeres további munkához. A rendszeres gyógyúszás erősíti a személyiséget ami által újra megtalálhatja a helyét a saját társai között, nehezebben, vagy egyáltalán nem alakul ki a betegségtudat. Ez utóbbi nagyon fontos eleme a rehabilitációnak, kiinduló alapja a gyógyulásnak.

Egyes betegségtípusoknak megfelelő úszásnemek, gyakorlatok:

- tölcsérmell: hát-, gyorsúszás
- tyúkmell: váltott karú hát-, gyors-, pillangó
- laposhát: gyors-, mell-, pillangóúszás
- domborúhát: hátúszás
- fokozott ágyéki lordózis: hátúszás
- hanyag tartás: minden úszásnem
- asztma: hát-, mell-, gyorsúszás
- Sceuermann kór: hátúszás
- scoliosis: hátúszás, oldal-, körbeúszás
- csípőficam: mell-lábtempó háton és hason
- lúdtalp: minden úszásnem behúzott lábujjakkal
- térd problémák: gyors-, hát-, pillangóúszás, vízben futás
- túlsúly: minden úszásnem kiegészítő terápiaként
- cukorbetegség: minden úszásnem ügyelve a vércukorszintre.

A gyógyúszást megelőzően előbb az úszni nem tudók megtanulnak úszni.

2014 novemberétől lehetőség van gyógyúszásra a Létavértesi uszodában. Azok akik eddig Debrecenbe voltak kénytelenek beutazni vagy éppen az utazás miatt hagyták ki ezt a lehetőséget, ezentúl könnyebben eljutnak a közelebbi uszodába. Gyógyúszásra kezelőlappal és recepttel kell jelentkezni amit szakorvostól vagy szakorvos javaslata alapján a házi gyermekorvostól tudnak beszerezni.

Varga Gabriella
gyógytornász

FÁK, CSERJÉK TÉLIESÍTÉSE KISKERTEKBEN

Az egyik legfontosabb téli előkészület, lehetőleg még a fagyok beállta előtt, hogy össze kell szedni a terméseket, fel kell gereblyézni a lehullott leveleket. A lehullott lomb eltakarítására legcélszerűbb a levelek komposztálása. Természetesen az is megoldható, hogy a gyümölcs- és dísfák, a bokrok lehullott lombját közvetlenül beássuk a földbe, mert így nagy mennyiségű levél hasznosul, tavaszig elkorhad, és humusszal gazdagítja a talajt. E mellett téliesíteni kell a kisebb fákat és bokrokat. A legegyszerűbb téliesítés a gyakorlatban annyit tesz, hogy avart és földréteget húzunk fel 30-40 centi magasan a bokrok és kis fák tövére. Ezzel meg lehet védeni őket a kifagyástól. Fóliával soha ne takarjunk, hiszen a fóliával történő takarás többet árt, mint használ. Az ezzel betekert növények könnyen befüllednek, és megrothadnak tavaszig, mivel a legkisebb felmelegedés, pár óras napos idő hatására is a fólia alatt magasra szökik a hőmérséklet. Az sem segít, ha a fóliára lyukakat készítünk, mert a szellőzést megoldja ugyan, de a gyakori és szélsőséges hőmérséklet-ingadozások ebben az esetben is károsítják a növényeket.

A növények téliesítéséhez különböző módszereket is használunk:

Adott kertünkben egy növény, ami a mi klímánkhoz

szokott, bírja a téli lehülést, ekkor lombját lehullajtva a rügekben várja a tavaszt az újrakezdődő élet. E növények teleltetése kapcsán nincs tennivalónk. De vegyünk például egy mediterrán eredetű cserjét, ami nálunk csak mérsékelt fagyálló, tehát fagyvédelmet kíván. Ilyen a füge vagy a gránátalma. Rügyeik a legmagasabb pontjukon is vannak, tehát ezek is védendőek télen. Az ágakat célszerű összekötni, jutazsákkal betekerni, a tövet földdel körülrakni, felkupaolni. Ha ez jól sikerül, akkor tavasszal a növény ott folytatja életét, ahol ősszel abbahagyta.

A hagymás növények áttelelő szervei a hagymák, és a benne rejlő rügy. Ezeknek föld alatt kell lenniük ahhoz, hogy a telet átvészeljék. Az idősebb hagymás-telepek esetén jellemző, hogy a hagymák egyre inkább a föld színe felé jönnek, és esetenként kiemelkednek. Ilyenkor ezeket a fagyvédelem érdekében érdemes mélyebbre ültetni.

Az örökzöldek töveit is takarjuk lombbal, hogy nehezebben fagyjon át a talaj, így maradjon benne folyékony halmazállapotú víz hiszen a fagyott vizet nem képes felvenni a növény. Emellett a tél tökéletes időpont a kiszáradt vagy valamilyen okból feleslegessé vált fák és cserjék kivágására is.

MADÁRETETÉS

Ne feledkezzünk meg télen a madarak etetéséről sem! Az etetési időszak dandárja Magyarországon az első fagyok beköszöntétől (általában november elejétől) ezek tartós megszűnéséig (akár április közepéig) tart. Azonban az sem okoz gondot, ha a madáretetést –különösen, ha új helyen szeretnénk elindítani - már az ősz beköszöntével, szeptember elején elkezdjük. Különösen akkor, ha az aszályos időjárás miatt gyenge volt a fűfélék terméshozama. Ilyen korai kezdésnél elég néhány marék magot kiszórunk (az állatkereskedésekben beszerezhető pintyeleség köles és a tört dió napraforgó tökéletesen megfelel), illetve az ágakra egy-két almát felszúrunk, ami a településen áthaladó, vonulóban lévő madarak zsirtartalék felhalmozását is segítheti. Hazánkban szerencsére továbbra sincs szükség az egész éves etetés gyakorlatának bevezetésére. Ezért a költési időszak kezdetével, legkésőbb április közepén fejezzük be a kert madarainak etetését. A madarak gyorsan megszokják és számítanak az etetőhelyek táplálékkinálatára, évről-évre akár messziről is visszatérnek a

stabil etetők közelébe telelni, ezért ha váratlanul abbahagyjuk az eleség pótlását, rengeteg madarat hozhatunk nehéz helyzetbe.

A téli etetőn alkalmazható madáreleségek három nagy csoportba sorolhatók:

- Növényi magvak és ezek keverékei: Állati zsiradék és alma, melyeket együtt érdemes alkalmazni. A legfontosabb téli madáreleség a nem sózott, nem pirított, magas olajtartalmú fekete (ipari) napraforgó. A szotyiba érdemes apró szemű magvakat: kölest, muhart stb. keverni.
- Az olajos magvakhoz hasonlóan fontos téli etetőanyag az állati zsiradék: A nem sós vagy kifőzött szalonna, a faggyú, illetve a ma már szinte bármely élelmiszerbolt állateledel kínálatában szereplő cinkogolyó. Legalább ilyen jó, ha lágú sajtot is kitevünk valamilyen vízszintes felületre, akár az etető sík tetejére, mert ezt is nagyon szeretik a madarak, különösen a vörösbegyek.
- Az olajos magvak és az állati zsiradék mellett

gyümölcscsel: elsősorban a legolcsóbb almával is etessünk. Ezeket lehetőleg szúrjuk fel bokrok és fák ágcsontjaira, de néhány szemet a talajra is tehetünk. Azonban soha ne adjunk az énekesmadaraknak az etetőben kenyeret, kenyérmorzsát, mert ez több napig, hétig is itt maradhat elfogyasztatlanul és eközben erjedésnek indulva gyomor- és bélgyulladás, akár a madarak pusztulását okozhatják.

A kihelyezés módja és működési elve szerint számos etetőtípust különböztünk meg:

Az etetőre látogató madarak közül több is, például a rigók, a vörösbegy és a magevők jobban szeretnek a talajon táplálkozni, míg mások inkább a talajsínt felet vagy kimondottan az ágak között (például a királykák és az őszapók) érzik

jól magukat, ezért az etetőkön lehetőleg több szinten is kínáljuk fel az eleségeket. A téli etetések folyamán vegyük figyelembe az etető közelében esetlegesen előforduló ragadozókat főleg a macskákat. Ezek ellen a megfelelő etetőtípus kiválasztásával védekezhetünk. Számos örömteli percet szerezhetünk családjunk és magunk számára azzal, hogy gyönyörködünk a téli etetőt meglátogató madarakban.

Som Alexa

Fehér Sándor

Karácsony

Tülevelű zöldfácska te vagy gyermekek ajándéka.
Ágaidon tompa, csillagszóró, gyertya.
Gyermekek öltöztetnek ünnepi ruhába.
Hideg van, hull a hó,
Emberek szíve melegséget áraszt
Minden házat gyermekek éneke, kalács illata tölt be.
Karácsony a szeretet ünnepe.

FEHÉR SÁNDOR DECEMBER 24. SZENTESTE

Reggelre legalább húsz centi hó esett, mínuszok járták át az emberek testét, mélyen a csontjukba hatolva. A piacon fenyőfák százai sorakoztak, hólepte ágaikon jégcsapok csillogtak. Az árusok fázósan toporogva kínálták áruikat.

– Tessék, tessék, tőlem vegyenek! Ötszáz minden fa ára.
– Az enyémekek szebbek! – kiabálta egy érdes hang – ezt vegyék!

Közben meg-meghúzta üvegét, melyben bor vagy pálinka volt.

– Egy kis szívmengető – szólta oda a mellette gesztenyét áruló néninek. Az, mintha meg sem hallotta volna, tüzelt tovább kályhájába és pirította tovább a gesztenyét. Szívét hirtelen melegség járta át. Unokáira gondolt.

– Hisz ma este lesz Szenteste és alig árultam valamit – motyogott magában.

– Miből veszek majd ajándékot? Otthol van még egy kis spórolt pízem. Igaz, nyugdíj még soká lesz, de majd megoldom valahogy, tavaly se volt több pízem, enni meg van mit. Most kaptam Sanyi fiaméktól kóstolót, mi kell mán egy ilyen öreg cselédnek? – morfondírozott magában. Aztán számolgatni kezdett:

– Marika onokámnak vasaló, Edinának kávéfőző, de még ott van a négy dédi. Ők a legfontosabbak: Zolikának labda, hisz ő focizik, Vivikének és Szabinának

baba, ők két évesek, de ott van még Kristófká, pár hónapos, neki sapkát veszek.

– No, számoljunk csak mennyi is ez idáig! – közben észre sem vette, eleredt a hó.

– Jó lenne még egy kis píz árulni, – motyogott – de lassan vége a piacnak.

Mintha Isten meghallotta volna a szavát, csapat iskolás gyerek verődött oda.

– Néni, kérek egy csomag gesztenyét!

– Én is kérek, nekem maradt még? – szólalt meg egy piros arcú szeplős fiúcska.

– Hát persze, tied lesz a legforróbb, hisz most sült ki. Ismét valami melegség járta át szívét, örömeiben halkan dúdolni kezdett. A gyerekek felismerték az éneket és együtt énekeltek:

– Mennyből az Angyal, eljött hozzátok...

Az öreg, gesztenyét áruló néninek könny szökött ki szeméből, és rájött: a világon a legcsodásabb érzés a gyermeki szeretet.

A gyerekek elköszöntek:

– Boldog Szentestét kívánunk, és köszönjük a finom gesztenyét!

– Szívesen, sütök máskor is, csak gyertek, és nektek is boldog ünnepeket. Remélem a Jézuska sok ajándékkal lep meg benneteket.

Még pár percig nézte a gyerekeket és integetett

nekik, majd pakolni kezdett. Most vette csak észre, hogy már csak ő van egyedül a piacon, meg az érdes hangú ember.

– Tessék várni, segíték, én jobban bírom! – s felpakolt mindent a szánkóra.

– Ha nem sértem meg, maradt egy fenyőfa meg pár darab dísz, szívesen odaadom.

A gesztenyés néni fejét felkapva méregette a férfit.

– Nem is olyan rossz ember maga, mint hittem, a szíve hatalmas, és úgy látom sok szeretet fér el benne.

Aztán elköszöntek egymástól, s mindketten elindultak hazafelé. A nagy hóban nehezen tudta szánkóját húzni, de biztatta magát:

– Mindjárt hazaérek, begyújtok és lepihenek.

Közben megint gyermekeire gondolt:

– De jó lenne, ha itt lennének velem, együtt töltenék el legalább a Szentestét! Feldíszítenék a fenyőfát, amit attól a jólelkű embertől kaptam és játszánánk az onokákkal.

Közben odaért az utcához, ahol lakott és meglepődve látta, hogy háza kéményéből füst gomolyog, az ablakból pedig fény szűrődik ki.

– Vajon kik lehetnek, betörők?, – motyogott magában – az lehetetlen, ők nem gyújtának tüzet és a villanyt se hagynák égve.

Csendben odalopódzott az ablakhoz és bekukucskált. Alig hitt a szemének: Sanyi fiát látta két lányával és onokáival.

Az asztalon fehér abroszterítő, rajta pedig fenyőfa pompázott. Nem tudta örömeiben mit csináljon. Eldobta a szánkó kötelét és rohant be a lakásba.

– Drágáim! Eljöttek? Már azt hittem egyedül fog... mire befejezte volna mondanivalóját, fia karjaiban csüngött és hosszan csókolták egymást. Az onokák is odaszaladtak, átölelték, úgy csüngtek nagymamájukon, mint fenyőfán a legcsodálatosabb dísz. Majd könnyeit letörölve megszólalt az öreg mama:

– Látom, megtaláltátok a kulcsot, de minek kellett ezt a szép fenyőfát hozni?

– Gondoltam meglepünk vele, nem is örülsz? – mondta a fia.

– De örülök és köszönöm, de én is kaptam egy szép fenyőt – s mesélni kezdte:

– Egy áldott jó embertől, ki mellettem árult az adta és adott hozzá díszeket is. Most mit kezdjek vele? No, várjatok csak, átszaladok a szomszédba Jóska bátyátokhoz, odaadom, biztos megőrül majd. Neki nincs se gyereke, se rokona aki segítené szegényt, a nyugdíjából meg nem telik. Hisz most tudott csak pár mázsa fát venni, eddig fagyoskodott.

De minek is untatlak benneteket? – azzal fogta a fenyőt és elsietett.

Az öreg lakásában vak sötétség uralkodott – biztos alszik már –, becsengetett majd nemsokára villanygyúlt az udvaron.

– Ki az? – szólt az öreg.

– Na jöjjön csak vén nőcsábász, hoztam magának valamit, de siessen, mert vendégeim vannak! Hazajöttek Sanyi fiamék és nem akarom őket megvárakoztatni.

Az öreg kinyitotta a kiskaput, és nagyon megörült szomszédasszonyának.

– Hoztam magának egy szép fenyőfát, de feldíszítsem, mert holnap megnézem! Addig is jóéjszakát és boldog Szentestét! – aztán sietett vissza gyermekeihez.

Mikor belépett a szobába, finom töltött káposzta illata csapta meg az orrát.

– Na, most már üljünk asztalhoz, együnk, mert kihűl a vacsora.

Egymás kezét fogva imádkoztak, aztán mindenki csendesen kanalazni kezdett. Majd az öreg mama törte meg a csendet:

– Hozok be finom bejglit, tegnap sütöttem!

– Ne fáradjál vele édesanyám, nekünk lassan mennünk kell, hosszú még az út hazáig.

– Azt hittem, legalább ma itt maradtok! – nézett szomorú arccal fiára édesanyja.

– Nem lehet. A gyermekek fáradtak és nyugősek, nekem pedig holnap be kell mennem a gyárba, sok a beteg, így az ünnepeken is dolgoznom kell.

– Legalább az ajándékokat hadd adjam oda a gyermekeknek.

Azzal nekilátott és szétoztotta a szépen becsomagolt dobozokat.

– Köszönjük mama! – mondták a gyerekek, aztán elövettek ők is egy szépen becsomagolt dobozt – tessék, ezt neked vettük, bontsd ki!

Egy szép nagy ágytakaró volt benne. Látszott, nagyon tetszik neki, azonnal rá is terítette régi páros ágyára.

– Most már tényleg mennünk kell, így is nagy a hó, a rádió pedig továbbra is nagy havazást jósol.

A férfi látta, édesanyja megint könnyeivel küszködik.

– Ne sírjál, Szilveszterre megint eljövünk és ígérem, tovább fogunk maradni.

Azzal elköszöntek egymástól, beültek az autóba és elindultak hazafelé. Az öreg gesztenyés néni bement a szobájába, és csak most érezte igazán, milyen magányos. A házat pedig nagy üresség járta át. Majd megágyazott és lefeküdt.

– Nagyon fárasztó volt ez a nap – motyogta – de megérté!

Aztán még sokáig nézte a szépen feldíszített fát, majd elaludt. Reggel nyolc óra körül ébredt fel. Nagyon gyengének érezte magát, gondolta pihen még egy keveset, úgy se jön senki hozzá. Eltelt a Szenteste, aztán a Karácsony, a néni állapota egyre csak romlott. A szomszéd Józsi bácsi járt át hozzá, ő hívta le az orvost, ha szükség volt rá, és ha kellett, bevásárolt.

Szilveszter volt. A gesztenyés néni állapota nem javult, mindég az onokáit és a fiát emlegette.

– Mikor jönnek már? Megígérték, hogy velem töltik a Szilvesztert.

Aztán estére elcsendesedett, mire fia odaért, szegény megpihent örökre. Az orvos megállapította: nem betegség okozta a halálát, hanem bánatában a szíve meghasadt.

Véget ért a Szilveszter, új év köszöntött az emberekre. Megkezdődött az iskola, a gyerekek fázósan siettek az iskolába, számukra is véget ért a téli szün-

idő. Alig várták az utolsó óra végét, azonnal siettek a piacra, hogy minél előbb lássák a gesztenyés nénit és megkóstolhassák újra a meleg gesztenyét. Mindennütt keresték, de sehol nem találták. Majd egyikük örömeiben felkiáltott és a piac bejáró felé mutatott:

– Ott van nézzétek! - s rohanni kezdtek.

De ahogy közeledtek, látták, nem az öreg néni, hanem egy fiatal hölgy árulja a gesztenyét. Fekete ruha volt rajta.

Kedvesen mosolygott és kínálta áruját. A gyerekek odamentek hozzá és kértek egy-egy csomag gesztenyét.

– Majdnem olyan finom, mint ha az öreg mama süttötte volna – mondta a szeplős fiúcska.

A nő felkapta fejét és mosolyogva kérdezte:

– Ti ismertétek az édesanyámat?

-Igen. Nagyon megszerettük, és tőle vásároltunk mindig gesztenyét. És, mi történt a nénivel?

– Sajnos Szilveszter este lelke felszállott a mennyországba. Most biztosan néz benneteket, és boldogan süti a gesztenyét az Angyaloknak.

KARÁCSONYI VÁSÁR

2014. december 13-án, szombaton, 9-12 óráig
az Általános Iskolában karácsonyi vásárt tartunk.
Minden érdeklődőt és vásárlót szeretettel várunk!

A Monostorpályi Rozmaring Néptánc Egyesület

megalakulásának 15. évfordulója alkalmából
tisztelettel és szeretettel meghívja

Önt és kedves családját a
2014. december 23-án, 16⁰⁰ órától
megrendezésre kerülő Néptánc Gálára.
Helyszín: Művelődési Ház

**Az Egyesület 2015. 07. 03 – 05-ig buszkirándulást
szervez Erdélybe, melyre a nagy érdeklődés miatt a
jelentkezési határidő december 23.!**

**Jelentkezni lehet Molnár Edit elnöknél.
(A részletes útvonal és programterv iránt érdeklődők
keressenek!)**

Molnár Edit

